

Hrvatska historiografija o Ivancu u srednjem vijeku

Sonja Poljak

OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

sonja.poljak@skole.hr

Primljen: 15. 12. 2011.

Prihvaćeno: 05. 12. 2012.

Pregledni rad /

Review Article

UDK 930 (497.5 Ivanec):94(497.5 Ivanec)

Sažetak

Autorica je u radu nastojala analizirati dostignuća hrvatske historiografije o srednjovjekovnoj povijesti Ivanca u posljednjih stotinjak godina. Osim prikaza radova, pokušala je dati prikaz metodoloških postavki pojedinih autora. Ukratko, rad donosi prikaz pisane povijesti o gradu Ivancu u srednjem vijeku kojom se bavio mali broj znanstvenika. U novije vrijeme javila se grupa mladih povjesničara koja svojim novim metodološkim pristupom nastoji osyežiti postojeće spoznaje te potaknuti na nove.

Ključne riječi: *Ivanec, ivanovci, Stari grad, srednji vijek, historiografija*

Ovim radom cilj autorice bio je dati pregled historijskih dostignuća o gradu Ivancu u razdoblju srednjeg vijeka. Kod toga je nastojala prikazati i metodološke postavke pojedinih autora. Poviješću Ivanca bavio se mali broj autora, pretežno se radi o autorima koji su rođeni i koji su živjeli u Ivancu ili su na neki način vezani uz grad Ivanec. Više – manje svi tekstovi o srednjovjekovnoj povijesti grada Ivanca vezani su uz povelju Ivana od Paližne Mlađeg iz 1396. godine. U novije vrijeme javlja se veći interes za obnovu starih kulturnih spomenika pa se tako obnovio i interes za Stari grad Ivanec. Tome su pridonijela arheološka istraživanja Instituta za arheologiju čiji su nalazi doveli do novih spoznaja o starosti Starog grada.

Kao što je autorica već rekla, o srednjovjekovnoj povijesti grada Ivanca nema previše radova i većina ih se kreće oko povelje iz 1396., prisutnošću ivanovaca u samom gradu te problematikom podrijetla imena grada. Prvi koji je obznanio izvor o najstarijem pisanom spomenu grada Ivanca u ispravi iz 1396. godine bio je Ivan Kukuljević Sakcinski.¹ U svom radu bavio se poviješću Vranskog priorata unutar kojeg nezaobilazno spominje i Ivana Paližnu Mlađega te povelju koju on daje Ivancu. Autor se u svom radu služio tadašnjom postojećom literaturom i arhivskom građom iz hr-

¹ Ivan KUKULJEVIĆ SAKCINSKI, „Priorat vranski sa vitezi templari i hospitalci sv. Ivana u Hrvatskoj“, *Rad JAZU*, knjiga 81, Zagreb, 1886., 1-81.

vatskih i mađarskih arhiva te dokumentima koje je sam posjedovao. Članak je metodološki stručno i znanstveno obrađen jezikom onog vremena.

Kratke crtice o Ivancu nalazimo u knjizi Gjure Szabe² te u knjizi Stjepana Beloševića³ u kojoj on obrađuje grad Varaždin, ali i čitavu Varaždinsku županiju koja je u ono vrijeme bila podijeljena na četiri sudbeno-upravna kotara. Autor opisuje svaki kotar zasebno, kronološkim slijedom. U njegovu opisu vlastelinskih obitelji možemo naći niz zanimljivih podataka o obiteljskim vezama. Povjesni pregled Ivanca započinje s obitelji Petheö de Gerse pa sve do obitelji Kukuljević. On, kao i Sackcinski, tumači da ime grada Ivanca potječe od ivanovaca koji su po njegovu mišljenju bili prisutni i u Varaždinu. Autor se koristi narativnom metodom s lirskim izričajem pri čemu se uočava snažan domoljubni element.

Suprotno od prethodnih autora, Josip Adamček se u svojim radovima bavi agrarnim odnosima i seljačkim nemirima u Hrvatskoj. U knjizi o agrarnim odnosima u Hrvatskoj⁴ autor obrađuje pojedina vlastelinstva, njihovu naseljenost te feudalnu rentu koju su seljaci bili dužni davati. Posljednje poglavlje bavi se seljačkim bunama. Unutar građe uklopio je i vlastelinstvo Bela unutar kojeg je u XIV. st. nastalo trgovište Ivanec prateći, također, feudalne obveze stanovništva tog vlastelinstva. U poglavljiju o seljačkim bunama navodi i pobunu na vlastelinstvu Bela i Ivanec kada su vlasnici bili obitelj Petheö de Gerse. O istoj seljačkoj buni opširnije piše u svom članku o seljačkim bunama od XV. do XVIII. stoljeća.⁵ Za seljačku bunu na vlastelinstvu Bela i Ivanec 1568. - 1569. godine tekst je pripremio Ivan Filipović koristeći postojeću literaturu i arhivsku građu, a osobito spominje spise iz Arhiva obitelji Festetić koji se nalazi u Mađarskom državnom arhivu u Budimpešti. Kao razlog bune navodi se povećanje feudalnih podavanja pri čemu su se seljaci pozvali na Povelju iz 1396. godine. U svojim se radovima Adamček oslanja na arhivsku građu iz Hrvatske, Mađarske, Austrije i Slovačke. Znanstvenim pristupom i jasnim izražajem donosi nove spoznaje o razvoju agrarnih odnosa u Hrvatskoj te daje jedan zaokruženi prikaz navedene problematike.

Uz pojedinačna djela autora koji su se bavili poviješću Hrvatske pa su više ili manje obradili područje grada Ivanca, 70-ih godina prošlog stoljeća pokrenut je *Ivanečki kalendar*. Od prvog broja javljaju se tekstovi vezani uz

² Gjuro SZABO, *Hrvatsko Zagorje*, Zagreb, 1939., 145-147.

³ Stjepan BELOŠEVIĆ, *Županija varaždinska i Slobodni i kraljevski grad Varaždin*, Zagreb, 1939., 100-103.

⁴ Josip ADAMČEK, *Agrarni odnosi u Hrvatskoj od sredine XV. do kraja XVII. stoljeća*, Zagreb, 1980.

⁵ Josip ADAMČEK – Ivan FILIPOVIĆ – Metod HRG – Josip KOLANOVIĆ – Miljenko PANDŽIĆ, „Seljačke bune XV. – XVIII. stoljeća (građa)“, *Arhivski vjesnik XVI*, Zagreb, 1973., 7-85.

povijesna i tada suvremena zbivanja u Ivancu. Urednici su bili Eduard Kušen i Marijan Kraš, a u nekoliko brojeva Cvjetko Šoštarić. Već u prvom broju izlazi tekst „Stari grad Ivanec (povijest Ivanca)⁶ u kojem autor kronološkim slijedom iznosi povijesne podatke o gradu Ivancu koji su već postojali u povijesnoj literaturi, znači bez novih spoznaja i mogućih polemika. Još je bilo prisutno tumačenje da je Ivanec dobio ime po ivanovcima. Tekst je obogaćen geografskom kartom ivanečkog kraja iz 1673. te fotografijama Starog grada.

U sljedećem su broju *Ivanečkog kalendara* iz 1975. vrlo značajni tekstovi koje piše Metod Hrg, rodom Ivančanin, zaposlen u Arhivu zagrebačkog Kaptola koji se bavio istraživanjem starije ivanečke povijesti. Njegovi tekstovi imaju stručan, znanstveni pristup temeljen prvenstveno na arhivskoj građi, no još uvijek sa starim metodološkim pristupom. U članku o prvom spomenu Ivanca⁷ objašnjava da originalna povelja nije sačuvana, već samo njezin prijepis iz 1421. godine koji je gradu Ivancu izdao Albert de Nagmihal, tadašnji ban Hrvatske i Dalmacije te vranski prior. Autor donosi sadržaj, ali opisuje i sam izgled dokumenta.

U sljedećem tekstu⁸ opisuje seljačku bunu na vlastelinstvu Bela i Ivanec, o kojoj je već pisao i ranije spomenuti Josip Adamček, a za koju također postoje arhivski izvori koje su oba autora proučavala. Adamček je bunu uklopio u niz seljačkih buna koje izbijaju u to doba u Hrvatskoj. Hrg je analizirao samo navedenu bunu jer je područje njegova zavičaja bio i njegov temeljni interes.

Metod Hrg također donosi sliku stanja stanovnika u Ivancu i okolicu 1649. godine.⁹ Sam autor kaže da ti podaci nisu statistički najtočniji. Popis se temeljio na broju glavara u kućnim zadugama, a ostalo je procjena. Autorova je procjena da je u 13 sela bilo između 1500 do 1700 stanovnika, no ni sam nije siguran u točnost tog broja. Svakako je dao dobar temelj za daljnja istraživanja. Sljedeće godine izlazi mu još jedan kratak tekst o selu Vuglovcu u XV. i XVI. stoljeću.¹⁰ Tekst je nastao na temelju jednog arhivskog dokumenta, no autor ne navodi o kojoj se ispravi točno radi.

Sljedeći autor koji se bavio poviješću Ivanca bio je Ladislav Šaban. Djedinjstvo je proveo u Ivancu, u dvorcu uz svog djeda Božidara Kukuljevića

⁶ Marijan KRAŠ, „Stari grad Ivanec (povijest Ivanca)“, *Ivanečki kalendar*, Varaždin, 1974., 36-49.

⁷ Metod HRG, „Ivanec prvi puta u povijesnom dokumentu od 22. lipnja 1396. godine“, *Ivanečki kalendar*, Varaždin, 1975., 128-130.

⁸ Isto, 131-132.

⁹ Isto, 132-134.

¹⁰ Metod HRG, „Vuglovec u 15. i 16. stoljeću“, *Ivanečki kalendar*, Varaždin, 1976., 131-132.

i baku Klaru.¹¹ Iz tog su razloga istraživanja i pisanja o povijesti Ivanca od strane Ladislava Šabana od neprocjenjive važnosti. Tekstovi su zasnovani na izvornoj građi, ali i osobnom poznavanju obiteljske povijesti. Članci o povijesti Ivanca, u tri nastavka, izlaze mu u *Ivanečkom kalendaru*.¹² Tekstovi prate kronološki slijed povijesti Ivanca, tako prvi dio obuhvaća razdoblje srednjeg vijeka. On prvi iznosi tezu da je Ivanec dobio ime po kapeli sv. Ivana Krstitelja koja je postojala u gradu, a ne po ivanovcima što je bilo dotadašnje tumačenje.¹³ Kasnija istraživanja pokazala su točnost te tvrdnje, a i svi sljedeći autori bespogovorno prihvaćaju Šabanovo tumačenje. Nadaљe, tumači da se Ivanec kao utvrđeni grad spominje tek 1558. godine, dok povelja Ivana Paližne iz 1396. spominje „naselje svetog Ivana“. U sljedeća dva članka kronološki prati povijest grada Ivanca kroz njihove vlasnike, obitelj Kukuljević pa sve do rušenja Starog grada. Tekstove prati niz fotografija Starog grada i njegove unutrašnjosti, koje je autor posjedovao kao dio obiteljske ostavštine, a nama su dragocjeno svjedočanstvo. Tekst je lako čitljiv, pisan na zanimljiv i jasan način, razumljiv svakom čitatelju. Ujedno ima i znanstvenu notu u tumačenju povjesnih podataka, pri čemu autor argumentira sve podatke i nove stavove.

Poviješću Ivanca bavio se i Marijan Kraš.¹⁴ Tekst koji prati povijest Ivanca do 1396. izlazi mu u *Ivanečkom kalendaru* 1994. godine,¹⁵ da bi mu dvije godine kasnije izašla knjiga povodom 600. obljetnice grada Ivanca.¹⁶ U knjizi autor iznosi sve do tada poznate i objavljene podatke o gradu Ivancu, pri čemu obuhvaća arheološki, povjesni, etnografski, kulturni i gospodarski razvoj. Knjiga je koncipirana tematski, no svaka tema ima svoj kronološki slijed. Pregledna je, pisana jasno i precizno te temeljena na relevantnoj literaturi i izvorima, no autor je ostao na razini deskripcije.

¹¹ Dr. Josip Šaban, Ladislavov otac, otkupio je ivanečki posjed od Radovana Kukuljevića 1934. g. Imovinu je zatim podijelio svojoj djeci kako bi za života riješio pitanje nasljedstva. Tada je Ladislav postao vlasnik dijela Ivanca. Obitelj je običavala ljetne mjesecce provoditi u Ivancu. Uslijedile su ratne godine koje nisu zaobišle ni Ivanec, dvorac je 1943. izgorio. Nakon rata 1945. Josip Šaban želio je obnoviti dvorac, no sljedeće godine provedena je nacionalizacija čime su oni prestali biti vlasnici grada Ivanca koji je zatim ubrzo i srušen. *Ivanečki kalendar*, Ivanec, 1994., 45-52.

¹² Ladislav ŠABAN, „Pogled u prošlost Ivanca“, *Ivanečki kalendar*, Ivanec 1977., 143-158; „Povijest grada Ivanca II“, *Ivanečki kalendar*, Ivanec, 1986., 91-97; „Povijest Starog grada Ivanca“ (III. dio), *Ivanečki kalendar*, Ivanec, 1994., 45-52.

¹³ Iako ne možemo zanemariti ivanovce i njihov udio, budući da su oni ti koji su sagradili kapelu.

¹⁴ Marijan KRAŠ, profesor književnosti i viši knjižničar. Radio je u ivanečkoj knjižnici i bio ravnatelj gradske knjižnice i čitaonice „Metel Ožegović“ u Varaždinu. Autor je niza stručnih priloga i urednik publikacija o knjižničarstvu. zajedno s Eduardom Kušenom urednik je *Ivanečkog kalendarera*. Napisao je više tekstova o povijesti Ivanca.

¹⁵ Marijan KRAŠ, „Prilozi za povijest Ivanca (do 1396. g.)“, *Ivanečki kalendar*, Ivanec, 1994., 35-44.

¹⁶ Marijan KRAŠ, *Ivanec, prilozi povijesti Ivanca do 1940. godine.*, Varaždin, 1996.

Nizanjem pojedinih informacija iz izvora, ne ulazi u dublju analizu, niti je metodološki učinio bitan odmak prema suvremenu pristupu. Knjiga ima svoju vrijednost, nezaobilazna je za svakog istraživača povijesti Ivanca jer je to prvo cjelovito istraživanje o gradu, a cilj autora bio je potaknuti buduće naraštaje na detaljnije istraživanje.

Marijan Kraš autor je većeg broja knjiga i članaka vezanih uz svoj zavijaj. Članak o povjesnom razvoju grada Ivanca izlazi mu u *Zborniku*¹⁷ izdanom povodom 600. obljetnice grada Ivanca u kojem donosi već poznate povjesne podatke.

Redom ivanovaca i njihovom prisutnošću u varaždinskom kraju bavili su se Paškal Cvekan¹⁸ i Lelja Dobronić¹⁹ koji su se u svojim radovima morali dotaći i grada Ivanca. Cvekan se bavi prisutnošću ivanovaca u Varaždinu, bez kritičkog aparata, uglavnom se oslanjajući na literaturu i objavljene izvore. Donosi podatak o prisutnosti ivanovaca na području Varaždinske županije u XIII. st. kada se u spisima spominje „selo ivanovaca“. Na temelju toga iznosi pretpostavku da su ivanovci već tada posjedovali kompleks oko Ivanšćice i Ivanec.

Dobronić se u knjizi²⁰ bavi prikazom povijesti viteških redova templara i ivanovaca u Hrvatskoj. Ona objašnjava vezu ivanovaca i Ivanca tumačeći da je Ivanec dobio ime po tom viteškom redu. Donosi i popis preceptorata²¹ te posjeda ivanovaca gdje se spominje posjed Bela i zemlja oko Ivanšćice i Varaždina. Autorica koristi znanstveni pristup temeljen na literaturi, povjesnim izvorima i arheološkoj građi.

Kratak, informativan članak s najvažnijim podacima o povijesti grada Ivanca nalazimo i u knjizi *Stari gradovi, dvorci i crkve sjeverozapadne Hrvatske*²² gdje je cilj autora bio upoznati čitatelje s kulturno-povjesnim građevinama na prostoru sjeverozapadne Hrvatske.

U svojoj knjizi o gradovima Varaždinske županije Neven Budak²³ prati razvoj gradskih naselja na prostoru Varaždinske županije u srednjem vijeku. U kratkim crtama iznosi podatke o Ivancu u navedenu razdoblju, za Ivanec koristi naziv grad, a stanovnike navodi kao građane. Autor koristi

¹⁷ Marijan KRAŠ, „Prilozi povijesti Ivanca od prvog spomena 1396. do 1940. godine.“, *Zbornik 600 godina Ivanca* (gl. ur. Andre Mohorovičić), Ivanec: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti Zavod za znanstveni rad HAZU Varaždina – Grad Ivanec, 1997., 57-89.

¹⁸ Paškal CVEKAN, *Djelovanje franjevaca u Varaždinu*, Varaždin, 1978., 40-43.

¹⁹ Lelja DOBRONIĆ, *Viteški redovi, templari i ivanovci u Hrvatskoj*, Zagreb, 1984., 127, 134.

²⁰ Isto.

²¹ Preceptorat je zapovjedništvo tj. teritorijalna jedinica.

²² Tomislav ĐURIĆ – Dragutin FELETAR, *Stari gradovi, dvorci i crkve sjeverozapadne Hrvatske*, Koprivnica, 1992., 97-101.

²³ Neven BUDAK, *Gradovi varaždinske županije u srednjem vijeku*, Zagreb – Koprivnica, 1994., 52-53.

moderan metodološki pristup, jasan konkretan rječnik, potkrepljujući sve povjesne podatke izvorima. Rad zasniva na domaćoj i stranoj literaturi te arhivskoj građi hrvatskih, austrijskih i mađarskih arhiva.

Spomenutom *Zborniku* prethodio je znanstveni skup održan povodom 600 godina grada Ivanca, a sam *Zbornik* sadržava kratke, pregledne članke o povijesnom razvoju grada Ivanca od njegovih početaka sve do 1996. godine. Nemaju svi članci znanstveni karakter, no svi nam ukazuju na bogatu baštinu ivanečkog kraja, ali služe i kao poticaj budućim istraživačima. Što se tiče srednjovjekovne povijesti, nekoliko je autora, služeći se izvorima i literaturom, dalo prilog o povijesti Ivanca u tom razdoblju. Tako Andre Mohorovičić²⁴ govori o geostrateškom položaju Ivanca koji je bio pogodan za razvoj naselja još od prapovijesnog razdoblja. Marina Šimek²⁵ govori o arheološkim nalazima u samom Ivancu i njegovoj okolini. Članak je obogaćen slikama predmeta i kartom nalazišta kao dodatnim pojašnjenjem članka. Mirjana Matijević-Sokol²⁶ bavi se diplomatsko-povijesnom analizom pravovaljanosti isprave iz 1396. godine. Marija Mirković²⁷ govori o postupnom razvoju mjesta Ivanec, iznoseći pretpostavku da je naselje postojalo i prije 1396. godine. Magdalena Lončarić²⁸ bavi se kasnijim razdobljem grada Ivanca, točnije od dolaska obitelji Kukuljević kao vlasnika Starog grada. *Zbornik*, uz niz stručnih članaka, sadrži pregršt fotografija, slika, crteža i karata koje daju dodatnu vrijednost radovima te upotpunjaju pogled na grad i njegovu povijest.

Nakon *Zbornika* nastupilo je „sušno“ razdoblje što se tiče objavljivanja radova vezanih za povijest Ivanca koje traje sve do 2005. godine kada se javlja grupa mlađih istraživača čija su mjesta rada i profesionalni interesi blisko vezani uz prostor Ivanca. Svojim su radom unaprijedili poznavanje povijesti Ivanca te metodološki suvremenim pristupom obrađuju već ranije obrađene teme i nova, još neistražena područja. Tada izlazi prvi broj časopisa *Ivanečka škrinjica*. Časopis je posvećen povijesti, etnologiji, kulturnoj baštini te kolecionarstvu na području Ivanca i ivanečkog kraja. Pokretač časopisa je Ivanečki klub kolezionara. Sljedeće godine izlazi tekst Vitorija Belaja²⁹ o podrijetlu imena Ivanec gdje i on tumači da je Ivanec ime dobio po kapeli, što je prvi iznio Ladislav Šaban. U istom broju izlazi tekst

²⁴ Andre MOHOROVIČIĆ, „Ivanec, osnovni uvjeti nastanka, razvoja i života“, *Zbornik 600 godine Ivanca* (gl. ur. Andre Mohorovičić), Ivanec: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti Zavod za znanstveni rad HAZU Varaždina – grad Ivanec, 1997, 1-8.

²⁵ Marina ŠIMEK, „Tragovi najstarijeg naselja na području Ivanca i okolice“, *isto*, 9-22.

²⁶ Mirjana MATIJEVIĆ-SOKOL, „Najstarije povijesno svjedočanstvo o Ivancu“, *isto*, 23-27.

²⁷ Marija MIRKOVIĆ, „Postupnost razvoja mjesta Ivanec“, *isto*, 247-254.

²⁸ Magdalena LONČARIĆ, „Ivanec i obitelj Kukuljević“, *isto*, 311-314.

²⁹ Vitomir BELAJ, „Kako je Ivanec dobio ime“, *Ivanečka škrinjica* br. 2, Ivanec, 2006., 14-21.

Juraja Belaja³⁰ koji piše o povijesti Ivanca te iznosi već poznate povjesne činjenice, ali i nova razmišljanja i prepostavke o postojanju i starosti grada (prema kojima je Ivanec postojao i prije prvog pisanog spomena 1396. godine). Navedene prepostavke temelji na arheološkim nalazima s arheološkog lokaliteta Starog grada Ivanec. Sam autor voditelj je istraživanja na tom lokalitetu.

Juraj Belaj piše i niz članaka o povijesti grada Ivanca te arheološkom lokalitetu Stari grad Ivanec.³¹ Svi njegovi tekstovi pisani su stručno, s novim metodološkim pristupom, na temelju domaće i strane literature te nalazima s arheološkog lokaliteta. Izlazi mu monografija³² u kojoj iznosi rezultate desetgodišnjeg arheološkog istraživanja na lokalitetu Stari grad. Knjižica je jasno i stručno napisana, sadrži fotografije, crteže, zemljovide koji dodatno pojašnjavaju povjesnu problematiku kojom se bavi.

Zaključak

Sažimajući pregled djela o srednjovjekovnoj povijesti Ivanca, može se uočiti da je do sada postojao premali interes za istraživanje povijesti grada, pogotovo što se tiče znanstvenika te da se većina radova svodi na rekonstrukciju osnovnih činjenica i njihovu interpretaciju. Nakon 1990-ih godina prošlog stoljeća javlja se grupa mlađih povjesničara koji svojim metodološkim pristupom čine osvježenje u obradi već znanih tema, ali i novih spoznaja. Rade se nova istraživanja koja donose nove spoznaje i interpretacije. U svakom slučaju tematika ostaje otvorena budućim istraživačima.³³

---

³⁰ Juraj BELAJ, „Novi prilozi povijesti Ivanca“, *Ivanečka škrinjica* br. 2, Ivanec, 2006., 22-30.

³¹ Juraj BELAJ, „Bela - ivanovački burg na Ivanšćici.“ *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*. 25 (2009), 1; 155-182.; „Jesu li postojale župe na području ivanovačkoga belskog preceptorata 1334. godine?“ *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*. 24 (2007); 473-480.; *Arheološka provjera nazočnosti templara i ivanovačaca oko Ivanšćice*, doktorska disertacija, Zagreb 2005.; *Arheološko naslijede viteških redova na sjeverozapadnom prostoru središnje Hrvatske*, magisterski rad, Zagreb, 2001.

³² Juraj BELAJ, *Ivanec kroz slojeve prošlosti*. Deset godina arheoloških istraživanja u Ivancu, Ivanec, 2008.

³³ Kao značajan doprinos istraživanju novije povijesti Ivanca svakako su *Marijaterezijanski urbari Varaždinske županije 1774.-1784.* koji je uredila Vida Pavliček, a izdao ih je Državni arhiv Varaždin krajem 2011. godine. Urbari, između ostalih sučija u Donjopoljskom kotoru, obuhvaćaju i Sućiju Cerje u koju spadaju Punikve, Stažnevec, Salinovec, Gačice i Verhovec što su sela u okolici Ivanca. Prvi Urbarjalni zapisi potječu iz 18. st. i pokazuju nam obvezu seljaka, što nam olakšava razumijevanje feudalnih odnosa na području ivanečkog kraja i u ranijem razdoblju.

Zusammengufassung

Kroatische Geschichtsschreibung über Ivanec im Mittelalter

In dieser schriftlichen Arbeit hat der Autor versucht, die Errungenschaften der Geschichtsschreibung über die Mittelaltersgeschichte von Ivanec in den letzten hundert Jahren zu analysieren. Neben der Darstellung der Arbeiten, hat der Autor versucht, die Darstellung der methodologischen Thesen der einzelnen Autoren widerzugeben. Kurz, diese Arbeit bringt die Darstellung der historiographischen Werke über die Stadt Ivanec, mit der sich eine begrenzte Zahl von Wissenschaftler befasste. Neulich hat sich eine neue Gruppe der jungen Historiker gesammelt, die mit dem neuen methodologischen Zutritt versucht, schon bestehende Erkenntnisse aufzufrischen und auf die Neuen anzuregen.

Schlüsselwörter: Ivanec, Johanniter, Altstadt, Mittelalter, Geschichtsschreibung/Historiographie

DRUŠTVO POVJESNIČARA GRADA VARAŽDINA
I VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

UDK 94(497.5-37Varaždin)
ISSN 1848-0837

**HISTORIA VARASDIENSIS
ČASOPIS ZA VARAŽDINSKU
POVJESNICU**

2

VARAŽDIN, 2012.

Nakladnik / Publisher
Društvo povjesničara grada Varaždina i Varaždinske županije

Za nakladnika / For the Publisher
Spomenka Težak

Uredništvo / Editor's board

Sonja Poljak (Ivanec)	Magdalena Lončarić (Varaždin)
Vladimir Huzjan (Varaždin)	Ivan Obadić (Zagreb)
Suzana Jagić (Ivanec)	Spomenka Težak (Varaždin)
Ivančica Jež (Ludbreg)	Hrvoje Petrić (Zagreb)
Siniša Krznar (Zagreb)	Kruno Sudec (Varaždin)

Kontakti Uredništva / Editor's office
Franjevački trg 6, 42 000 Varaždin; tel/fax. 042/658 762;
e-mail: historiavarasdiensis@gmail.com

Glavni i odgovorni urednici / Editors in Chief
dr. sc. Hrvoje Petrić, MSc Ivan Obadić

Savjet časopisa / Journal's council board

dr. sc. Juraj Belaj (Zagreb), dr. sc. Neven Budak (Zagreb), dr. sc. Dragutin Feletar (Koprivnica), mr. sc. Ernest Fišer (Varaždin), PhD Zoltán Gőzsy (Pečuh), dr. sc. Željko Holjevac (Zagreb), Siniša Horvat, prof. (Varaždin), dr. sc. Andrej Hozjan (Maribor), Damir Hrelja, prof. (Varaždin), dr. sc. Mira Kolar-Dimitrijević (Zagreb), Miroslav Klemm, prof. (Varaždin), dr. sc. Nevenka Krklec (Varaždin), dr. sc. Mirjana Matijević-Sokol (Zagreb), dr. sc. Janko Pavetić (Varaždin), prof. emeritus Franjo Ruža (Varaždin), akademik Franjo Šanjek (Zagreb), Marina Šimek, prof. (Varaždin), mr. sc. Eduard Vargović (Varaždin), PhD Leopold Toifl (Graz)

Grafički urednik / Graphic editor
Kruno Sudec

Urednik na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske "Hrčak"/
Journal editor at "Hrčak" - The Portal of scientific journals of Croatia
Dejan Zadro

Naklada / Copies
300

Priprema i tisk / Layout and Print
Tiskara Zelina d. d. - Sv. Ivan Zelina

Časopis izlazi jednom godišnje. Cijena primjerka iznosi 100 kuna.

Časopis se objavljuje novčanom potporom Grada Varaždina,
Bernarde Nova d. o. o. i TMT Čakovec

Korice: Freska s prizorom dvanaestogodišnjeg Isusa koji raspravlja s pismoznancima u hramu. Južni zid svetišta crkve sv. Marije u Lepoglavi. Ivan Ranger, oko 1742. godine.

Fotografija freske i likovni koncept korica: Kruno Sudec

Priprema korica za tisk: Studio Fotak